

VATTENRÅDET – Vänerns sydöstra tillflöden

Protokoll fört den 23 april 2019 vid sammanträde med styrelsen på Hotell Falköping, 09.00-12.00.

Dan Gabrielsson, Falköping
Anders Månsson, Götene
Johnny Johansson, Götene
Daniel Andersson, Skara
Inger Broberg, Ulricehamn
Stefan Aldén, LRF
Lennart Sundh, sekreterare

Karl Wiktorsson, Lidköping
Evalena Öman, Götene
Johannes Lundin, Vara
Ronny Norrman, Herrljunga
Mats Alfredsson, Ulricehamn
Emma Nola Fång, ARLA
Monica Gregner, kassör

1. Mötets öppnande

Ordföranden Dan Gabrielsson hälsar välkommen till styrelsemötet. Deltagarna, varav flera är nya i Vattenrådets styrelse, presenterar sig.

2. Justeringsman

Daniel Andersson, Skara kommun utses till justeringsperson.

3. Verksamhetsberättelse 2018.

Lennart går igenom förslaget till verksamhetsberättelse för 2018. Styrelsen godkänner verksamhetsberättelsen som sitt förslag till rådsstämman. Johannes undrar över hur Vattenrådet arbetar aktivt i vattendragen. Lennart berättar att aktiva åtgärder ännu inte utförts men att diskussioner ständigt förs om hur Vattenrådet kan bidra till att förbättra vattendragens status från ofta Måttlig status (gult) till God status (grönt).

4. Ekonomi.

* Kassörens berättelse.

Monica går igenom ekonomin för 2018. Sammantaget blir den kalkylerade förlusten på -23 000:- istället ett plus på ca 80 000:-. Orsaken till det förbättrade resultatet är bl.a. att kostnaderna för sekreterare, kurser/konferenser, arvoden och Vattendagen blivit lägre än väntat. Styrelsen godkänner den ekonomiska redovisningen som också presenteras på rådsstämman.

* Rapportering av 2018 års verksamhet till vattenmyndigheten.

Lennart går igenom den rapportering som gjorts till Vattenmyndigheten i Västerhavets vattendistrikt för 2018 års verksamhet. I rapporteringen ingår redovisning av interna och externa aktiviteter såsom arrangemang av Vattendagen, deltagande på samverkansmöten samt en sammanfattning av vattenrådets ekonomi m.m.

* Begäran om verksamhetsbidrag för 2019.

Vattenråden har möjlighet att söka bidrag för lokal samverkan av vattenmyndigheten. I ansökan får man redovisa för planerade informations- och samverkansinsatser, löne-kostnader samt besvara en del frågor. Ansökan har skickats in av ordföranden och sekreteraren före sista datumet som var 15 april. Ansökt belopp är 85 000:-. Beviljat belopp har tidigare år varit 60 000:-.

5. Verksamhetsplan och budget 2019-2020.

Lennart går igenom förslaget till verksamhetsplan för 2020. Målet är som tidigare en bra och effektiv miljöövervakning, en fortsatt dialog med allmänheten genom anord-

8. Diskussion – Vattenrådets framtid.

Under senare tid har sekreteraren fått flera indikationer på att allt fler vattenråd aktivt strävar efter att åstadkomma åtgärder i avrinningsområdena. Vara kommun har kontaktats av länsstyrelsen med anledning av att det idag finns ekonomiska medel för förstärkt lokalt åtgärdsarbete mot övergödning. De ekonomiska medlen ger bl.a. möjlighet att anställa en vattensamordnare. Vid rätt upplägg kan kommunen, (och även Vattenråd), få personalkostnader betalda till 80 % av Havs- och vattenmyndigheten. Stefan och Lennart deltog i mars på ett möte i Vara kommun tillsammans med LRF:s kommungrupp och kommunala tjänstemän från Vara kommun där detta diskuterades. Mötet resulterade i att Vara kommun upprättar en ansökan om medel till en samordnare.

Även i Äträs vattenråd händer mycket. Här pågår flera projekt som syftar till lokal samverkan i mindre avrinningsområden, kunskapsutbyten, dialog och lärande. På vattendagen presenterades också intressanta exempel på ”verkstad” i mindre avrinningsområden.

Vattenrådet – Vänerns sydöstra tillflöden har ännu inte tagit steget till aktiva insatser i mindre avrinningsområden. Flera åar och stort verksamhetsområde är några av skälen till detta.

Ovanstående har bidragit till att Lennart nu skrivit ner några tankar kring vattenrådet och dess framtid. Lennart menar att en utvärdering av verksamheten i vattenrådet som i år firar 10 år behöver göras. Berättigande frågeställningar är t.ex.

- Vad har vi åstadkommit?
- Vad anser medlemmarna om vattenrådets verksamhet? Politiker, tjänstemän?
- Hur kan vattenrådet utvecklas?
- Behövs ett eller flera delvattenråd?
- Finns behov av att separera vattenrådet från den ordinarie recipientkontrollen?
- Hur når vi God status i sjöar och vattendrag?

Frågan om delvattenråd var aktuell redan för 13 år sedan då Skaras representant lade fram en idé om att bilda 7 vattenråd, grundat på åarnas geografiska lägen. För att öka engagemanget i vattenrådet kanske ökad representation i styrelsen skulle kunna vitalisera arbetet. Lennart gav Ätran som exempel där de storskaliga kraftverken, skogen och kommunal dricksvattenförsörjning är representerad.

Dan undrar hur det skulle tas emot att dela upp nuvarande verksamhetsområde i flera delvattenråd? Skulle de mindre kommunerna orka med att ta det ansvaret och den ökade ekonomiska bördan det kan innebära? Kanske kan istället fler styrelsemöten göra att vi växlar upp vår verksamhet? Idag har vi två möten per år. Fyra styrelsemöten per år kan medföra mer engagemang. Evalena menar att vi bör skynda långsamt med ev. delvattenråd med tanke på att det pågår en Vattenförvaltningsutredning och att vi bör avvakta resultatet av denna. Ronny menar att statusen på vattendragen till stor del är otillfredsställande och att kommunernas miljöchefer bör engagera sig i vattenrådets möten och även ges tillfälle att presentera sitt vattenarbete. Dan menar att trots flera vattendagar och god miljöövervakning i vattendragen så vet få personer att vi finns och vad vi gör. Johnny föreslår möten med kommunerna där vi diskuterar hur kommunerna ser på Vattenrådet och vad de vill ha ut av Vattenrådet. Det kan vara en sätt att öka medvetenheten om oss och intresset och engagemanget för vattenfrågorna.

ande av Vattendag, samråd med vattenmyndighet och länsstyrelse m.m. Inom recipientkontrollen märks framför allt kiselalgsundersökningar och bottenfaunaundersökningar. Som specialprojekt kan biologiska undersökningar såsom inventering av storsmusslor och makrofytter genomföras. Även samverkansprojekt såsom vattendragsvandringar är alternativa specialprojekt. Vattenrådets specialprojekt är ett frivilligt åtagande som ligger utanför den ordinarie recipientkontrollen.

I förslaget till budget 2019 och 2020 finns kostnader för vattenrådsarbete, samordnare, kassör, arvoden m.m. upptagna. Fiskundersökningen 2019 ingår i ordinarie recipientkontrollprogram men upphandlas separat under året. Till specialprojekt finns 87 500:- avsatta. Vattenrådets konsulter för provtagning, analyser och rapportskrivning kostar för 2019 333 780:-. Konsulterna fakturerar separat sina belopp i juni direkt till medlemmarna. Vattenrådets debitering av medlemsavgifter faktureras också i juni. Denna post är beräknad till drygt 429 000:-.

Johnny frågar om varför inte Vattenrådet är momsregistrerat? Dan och Lennart berättar att momsfrågan diskuterats under årens lopp. Inte minst har Vattenmyndigheten och länsstyrelsen undersökt lämpligheten och möjligheten att momsregistrera vattenråden. Hittills har den gängse uppfattningen varit att momsregistrering av vattenråd, åtminstone de som är ideella föreningar, är mindre lämpligt. Styrelsen beslutar att undersöka om momsfrågan kan aktualiseras igen för att se om det idag är ett alternativ för oss. Monica får i uppdrag att ta reda på vad som gäller om momsregistrering av vattenråd.

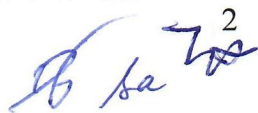
6. Fiskundersökning och specialprojekt 2019.

Lennart presenterar ett förslag till upplägg för årets fiskundersökningar. Förslaget innebär att ett standardiserat elfiske utförs på 29 lokaler inom Lidans, Nossans, Marie-dalsåns, Sjörsåns och Öredalsåns avrinningsområden. Undersökningen utgår till stor del från tidigare undersökningar där elfiske resulterat i fångster av stensimpa, lake, öring och bäcknejonöga. Bäcknejonöga är en bottenlevande art, stensimpa är en bottenlevande art som är listad i EU:s art- och habitatdirektiv, lake är en bottenlevande rödlistad art och öring är en god indikator för syrerika vatten. 24 av punkterna är framtagna ur elfiskeregistret. 10 av punkterna har Vattenrådet fiskat 2013, 6 av punkterna 2002. Fem punkter föreslås som nya. Dessa nya punkter fördelas på uppströms lig-gande delar av Lannaån, Jungån, Afsåns östra gren, Afsåns västra gren och Viskebäcken. I dessa grenar saknas utförda fisken eller så saknas ovan nämnda arter. Upphandling sker i april-maj från ca fem leverantörer.

Arbetsutskottet har diskuterat om e-DNA-undersökningar ska utföras i år. e-DNA är en ny metod som kan ge svar på vilken fiskfauna som finns i ett vattendrag genom enbart ett vattenprov. Lennart har föreslagit att vi avvaktar med detta eftersom metodutveckling pågår. Styrelsen tycker ändå att detta är så intressant att vi bör testa detta parallellt med ett par av våra planerade provpunkter. Styrelsen beslutar att utföra elfiske enligt sekreterarens förslag samt e-DNA-analys på två punkter. Lennart får i uppdrag att välja lämpliga lokaler.

7. Rådsstämman den 28 maj.

Rådsstämman hålls i Longs bygdegård, Vara kommun den 28 maj kl. 09.00. Programmet innehåller förutom förhandlingar även en presentation av resultaten från 2018 års recipientkontroll och undersökningarna av miljögifter i fisk 2016-2018. Maten beställs från MatMagnus i Vara. Efter mötet besöker vi en anlagd våtmark nära Håkantorps ägg.

 2

Karl menar att det är viktigt att vi är tydliga med vilka sektorer inom kommunerna vi inriktar oss mot; Miljö? Tekniska? Båda? Fler?

Diskussionen utmynnar i att vi håller idén om fyra styrelsemöten per år aktuell. Möten med i första hand kommunerna där vi fördjupar diskussionen om Vattenrådets roll och framtid bör arrangeras. Vid dessa tillfällen är det viktigt att kommunerna representeras av flera sektorer såsom tekniska och miljö.

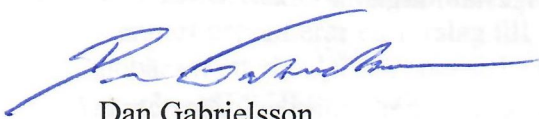
För att öka aktiviteten i rådet är styrelsen också positiv till att ersättarna deltar på mötena. Detsamma gäller tjänstemän som berörs av vår verksamhet. Ett styrelsemöte bör anordnas tidigt under hösten efter radsstämman. Det är mycket bra om datum för årets möten sätts tidigt så att krokar undviks i möjligaste mån.

9. Övriga frågor.

Vattenrådets debiteringssystem för beräkning av avgifter och röstetal går översiktligt igenom. Beräkningsgrunden för kommunerna bygger dels på antal invånare, dels på den areal som ligger inom Vattenrådets verksamhetsområde. Dokumentet i sin helhet ligger ute på vår hemsida www.vattenorganisationer.se/vanernssydostra/.

Lennart Sundh, sekreterare

Dan Gabrielsson
ordförande

Daniel Andersson
justeringsperson